

Uppland/Västmanland vecka 17, 2016

Varierande kväveupptag vid årets första mätning

Den första mätningen av kväveupptag i nollrutor är gjord och vi ser tydliga skillnader i upptag av kväve beroende på såtidpunkt. Generellt så ligger kväveupptaget på en något lägre nivå i år jämfört med de två senaste åren men variationen mellan de olika fälten är stor.

Årets mätningar

I år mäter vi kväveupptaget i 14 nollrutor (ogödslade rutor) i höstvetefält hos nio lantbrukare i Uppland och Västmanland. Vi mäter kväveupptaget i nollrutan och i omkringliggande fält en gång i veckan med en handburen N-sensor. Mätningarna gör vi i samarbete med Yara, som lånat ut en handburen N-sensor till oss. På så sätt kan vi följa markens kväveleverans och räkna ut hur mycket av gödselkvävet som tagits upp av grödan. Årets första mätning gjordes 25-26 april.

Yara gör mätningar i kväveförsöken i höstvetete och skickar även de ut nyhetsbrev varje vecka. I år finns två av försöken i vårt område, ett i Grillby och ett i Hallstahammar.

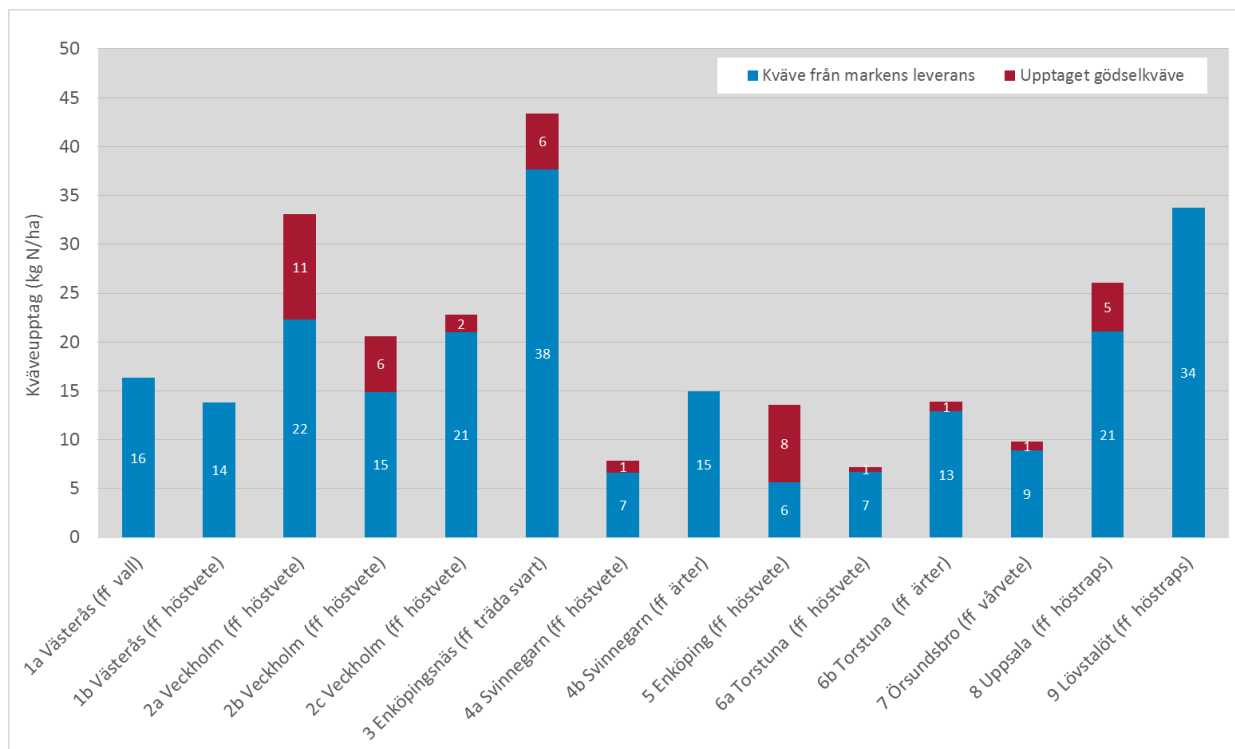

Bild 1. Kväveupptag i nollrutor och i fält den 25-26 april 2016

Antal skott varierar med såtidpunkt

I år mäter vi framförallt i sorten Julius men vi har även nollrutor utlagda i fält med Norin. Vi har även i år försökt få olika förfrukter, av de 14 fälten har 8 stråsäd som förfrukt. Som ”bra” förfrukter har vi höstraps, ärter, träda och vall.

Som vanligt har vi räknat antal skott per kvadratmeter på alla fält för att få en bild av hur bestånden ser ut nu på våren. Skottantalet varierade mellan 350 och 1 040 skott per m² på de olika fälten. Den huvudsakliga anledningen till skillnaden i antal skott verkar vara såtidpunkten. De fält som är sådda i september är överlag mer bestockade än de som är sådda i oktober.

Stora skillnader i kväveupptag

Nu när förstagivan av kväve är lagd så kan vi följa upptaget i nollrutorna för att kunna ge underlag till att anpassa resterande givor efter årets mineralisering. Kväveupptaget i nollrutorna varierar kraftigt beroende på plats. Det lägst mätta upptaget ligger på 6 kg/ha medan det högsta upptaget hamnar på 37 kg/ha. Även här ser vi skillnad utifrån såtidpunkt. Tidigt sådda fält har fler och kraftigare sidoskott och har därför tagit upp mer kväve. Många av de senare sådda fälten är fortfarande i bestockningsfas, har mindre utvecklade sidoskott och har därför tagit upp mindre kväve (Bild 1, Tabell 2). Vi bör tillägga att det är först från DC 30 som den handburna N-sensorn ger mer säkra värden. Generellt är upptaget något lägre i år jämfört med motsvarande mätning tidigare år (Tabell 1).

Marktemperaturen varierar mellan 4 och 8 grader på 10-15 cm djup. För att mineraliseringen ska ta fart bör marktemperaturen vara minst 10 grader. Vi behöver alltså lite varmare väder för att mineraliseringen ska komma igång på allvar.

Än så länge är det bara på några av platserna vi ser ett upptag av gödselkväve. Dessa platser är Veckholm, Enköping, Enköpingsnäs och Uppsala. Mängden gödselkväve som tagits upp varierar mellan 5 och 10 kg N/ha (Bild 1, Tabell 2).

Nästa mätning

Nästa mätning planeras måndag den 2 maj. I nästa brev kommer även mer uppgifter om gödningen på varje fält.

Katarina Börling och Ulrika Listh, regionkontoret i Uppsala

Tabell 1. Kväveupptag vid första mätningen under 2012-2016.

År	Datum	Utvecklings- stadium	Upptag nollruta (kg N/ha)	Upptag fält (kg N/ha)
2012	25 april	22-24	28	33
2013	6 maj	20-23	9	10
2014	14 april	21-23	15	18
	28 april	22-25	20	42
2015	20-21 april	20-30	25	30
2016	25-26 april	21-31	17	19

*Kalibreringen av 2012 års värden jämfört med övriga år är något osäker, siffrorna ska troligtvis vara något lägre.

Tabell 2. Grunduppgifter och kväveupptag på de olika platserna

Plats	Sort	Förfrukt	DC-stadium	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
1a Västerås	Julius	vall	23	16	15
1b Västerås	Julius	höstvete	23	14	13
2a Veckholm	Norin	höstvete	30	22	33
2b Veckholm	Norin	höstvete	24	15	21
2c Veckholm	Norin	höstvete	22	21	23
3 Enköpingsnäs	Norin	träda svart	31	38	43
4a Svinnegarn	Julius	höstvete	21	7	8
4b Svinnegarn	Julius	ärter	22	15	15
5 Enköping	Julius	höstvete	23	6	14
6a Torstuna	Julius	höstvete	21	7	7
6b Torstuna	Julius	ärter	22	13	14
7 Örsundsbro	Julius	vårvete	22	9	10
8 Uppsala	Julius	höstraps	24	21	26
9 Lövstalöt	Julius	höstraps	25	34	30

Bild 2. Fältet på Enköpingsnäs är det som kommit längst, det har precis gått in i DC 31 och har även tagit upp mest kväve – 31 kg N/ha i nollrutan och 38 kg N/ha i fält.

Bild 3. I Svinnegarn är höstvetet sått senare och är nu i bestockningsfas. Här har ännu inte så mycket kväve tagits upp.